

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Veroniky Křest'ánové, Dr., soudkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudce JUDr. Tomáše Novosada, ve věci

žalobce: **Mgr. M. D.** narozený dne xxx
bytem xxx

proti
žalované: **Internet Mall, a. s.**, IČO 26204967
sídlem U garáží 1611/1, 177 00 Praha 7 - Holešovice
zastoupená advokátem Mgr. Lud'kem Šrubařem
sídlem Hanusova 1537/1, 140 00 Praha 4

o náhradu nemajetkové újmy,

k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 21. ledna 2019,
č. j. 4 C 13/2017-128,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I **mění** tak, že se **zamítá** žaloba se žalobním návrhem, aby bylo konstatováno, že nedbalostním jednáním žalované, která jako správce osobních dat nedostatečnou ochranou a zabezpečením shromážděných osobních údajů umožnila únik osobních dat o žalobci ve prospěch doposud blíže neustanovených osob, čímž došlo k zásahu do práva žalobce před neoprávněným zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o jeho osobě ve smyslu čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.
- II. Rozsudek soudu prvního stupně ve výroku II se **potvrzuje**.
- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku ve výši 5 300 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje J.A.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou dne 26. října 2017 u Obvodního soudu pro Prahu 7 jako soudu prvního stupně domáhal, aby soud konstatoval, že nedbalostním jednáním žalované, která jako správce osobních dat nedostatečnou ochranou a zabezpečením shromážděných osobních údajů umožnila únik osobních dat o žalobci ve prospěch doposud blíže neustanovených osob, došlo k zásahu do práva žalobce před neoprávněným zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o jeho osobě ve smyslu čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. V souvislosti s tím dále žádal náhradu nemajetkové újmy částkou ve výši 125 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z uvedené částky od 26. září 2017 do zaplacení a požadoval přiznání náhrady nákladů řízení.
2. K důvodům žaloby uvádí, že je klientem žalované – provozovatele e-shopu Mall.cz, u něhož zřídil dvě klientské registrace na e-mailové adresy xxx a xxx. V souladu s obchodními podmínkami žalované souhlasil se zpracováním a shromažďováním svých osobních údajů v databázi žalovaného, žalovaná se zavázala tyto osobní údaje chránit před zneužitím a proti předání třetím osobám bez souhlasu žalobce. V srpnu 2017 média zveřejnila informaci o masivním úniku osobních údajů klientů žalované, konkrétně jejich jména, příjmení, telefonního čísla, e-mailové adresy a hesla k účtu. Celkem takto uniklo 766 421 hesel v čitelné podobě a 735 956 unikátních e-mailových adres, které byly blíže neupřesněnou dobu (přibližně měsíc) zpřístupněny prostřednictvím veřejné datové sítě na úložišti ulozto.cz. Databázi uniklých údajů měla k dispozici i redakce Lupa.cz. Žalovaná tím porušila obecně platné bezpečnostní zásady, neboť po řadu let uchovávala citlivé údaje o heslech v podobě, z nichž bylo možné získat čitelné heslo, a dopustila odcizení údajů ze své databáze a jejich následné zveřejnění. Žalovaná o úniku osobních údajů informovala své klienty v mailech rozeslaných na konci srpna 2017, v nichž nepravdivě uvedla, že přímé zneužití údajů nehrozí. Žalobce však ověřil kompromitaci dat z obou svých registrací u žalovaného, a to prostřednictvím serveru <https://haveibeenpwned.com/>, který se únikům dat tohoto charakteru věnuje a porovnává zadané adresy s adresami obsaženými v uniklých databázích. Třetí osoby měly tedy přístup k jeho údajům, měly též možnost ovládat jeho účet u žalované a všechny účty na jiných serverech, u nichž by žalobce použil stejné e-mailové adresy a hesla. Za zneužití je nutno považovat již samotné zveřejnění těchto citlivých údajů na volně přístupném webu bez souhlasu žalobce. Žalovaná se porušením povinností při ochraně svěřených dat dopustila obtěžování žalobce nevyžádanými telefonáty nebo e-maily, zasáhla tím do jeho práva na soukromí, bezpečí a rodinný život.
3. Žalovaná nárok uplatněný žalobou neuznává. Nezpochybňuje, že u ní došlo k bezpečnostnímu incidentu při správě osobních údajů (tzv. hackerskému útoku), v jehož důsledku došlo ke zveřejnění databáze uživatelských účtů zákazníků. Po incidentu žalovaná podnikla kroky k zajištění minimalizace dopadů tohoto incidentu. Domnívá se, že dodržela povinnosti týkající se zabezpečení databáze do té míry, kterou po ní lze spravedlivě požadovat. V případě žalobce nedošlo v důsledku úniku jeho osobních údajů ke škodlivému následku, neboť je podnikatelem, jehož osobní údaje shodné s uniklými jsou na internetu volně dostupné, jednak v živnostenském rejstříku, a dále na vlastních stránkách žalobce www.narovinu.cz. Jediný uniklý údaj, který není veřejně přístupný, je heslo k účtu. Žalobce musel použít jednoduchá hesla, pokud byla „prolomena“. Pokud stejná hesla používá u jiných účtů, není možné negativní důsledky takového jednání přičítat žalované. Žalovaná shrnuje, že nedošlo k zásahu do práv žalobce, který by vznikl v příčinné souvislosti se zaviněným jednáním žalované. Navrhla proto žalobu v plném rozsahu zamítnout a požádala o přiznání náhrady nákladů řízení.

4. Soud prvního stupně konstatoval, že nedbalostním jednáním žalované jakožto správkyně osobních dat výše popsaným jednáním došlo k zásahu do žalobcových práv, jak žalobce požadoval (výrok I), žalované uložil zaplatit žalobci ve lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku satisfakci za nemajetkovou újmu ve výši 10 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 27. září 2017 do zaplacení (výrok II). Ve zbývajícím rozsahu, tj. co do částky 115 000 Kč s příslušenstvím od 27. září 2017 do zaplacení a co příslušenství z částky 125 000 Kč za den 26. září 2017) žalobu zamítl (výroky III, IV) a žalované uložil nahradit žalobci náklady řízení ve výši 4 700 Kč (výrok V). Takto rozhodl s odkazem, že bylo prokázáno porušení povinnosti žalované chránit svěřené osobní údaje žalobce i dalších zákazníků, což potvrdil Úřad na ochranu osobních údajů v rozhodnutí ze dne 23. května 2018. Žalovaná neoprávněnému úniku dat nezabránila a ani ho následně nezjistila, na upozornění Policie ČR reagovala se zpožděním několika dnů. Žalovaná neučinila nezbytné kroky ke snížení rizika zneužití osobních údajů svých zákazníků, včetně žalobce. Ten musel v souvislosti s únikem svých osobních dat z databáze žalované provést změnu hesel ve svých uživatelských účtech, dále musel změnit přihlašovací údaje a přístupová hesla do e-mailových schránek, sociálních sítí a v dalších internetových službách, na což vynaložil čas, který mohl věnovat své rodině či práci. Zneužití osobních údajů bylo u žalobce zvýšeno jeho funkcí tiskového mluvčího u Českého telekomunikačního úřadu a postavením podnikatele. K námitce žalované, že žalobce své osobní údaje zveřejňuje sám, uvedl, že žalobce nikde nezveřejnil své heslo k účtům, žalovaná odpovídá za nepřijetí dostatečných opatření k zamezení zneužití osobních údajů zákazníků. Soud prvního stupně považoval za přiměřené zadostiučinění ve výši 10 000 Kč, za důvodný shledal i požadavek na úrok z prodlení, ale až od 27. září 2017. O nákladech řízení rozhodl vzhledem k úspěchu žalobce dle § 142 odst. 1 o. s. ř.
5. Žalovaná se proti rozsudku soudu prvního stupně bránila včasným a přípustným odvoláním, kterým brojí proti jeho vyhovujícím výrokům I a II. V řízení nebylo bez pochybností prokázáno, že při útoku na její databázi došlo k úniku údajů o žalobci, nebyl ani zkoumán případný rozsah uniklých informací. Nebylo též dostatečně zjištěno protiprávní jednání žalované, které se dotklo práv žalobce. Nejsou proto dány předpoklady pro vznik nemajetkové újmy a odpovědnosti žalované odčinit ji. Žalovaná navíc nesouhlasí s tím, že by na straně žalobce vůbec došlo k jakékoliv újmě. Tvrzení žalobce o obtěžování a útrapách jsou pouze hypotetická. Soud prvního stupně dospěl k nesprávnému skutkovému zjištění v otázce příčinné souvislosti mezi tvrzeným protiprávním jednáním žalované a údajnými negativními následky tohoto jednání na straně žalobce. Potřeba změn hesla u různých uživatelských účtů vznikla v důsledku plynutí času nebo porušováním generálních prevenčních pravidel ze strany žalobce a následky nemohou být přičítány žalované. Navrhuje proto odvolacímu soudu rozsudek soudu prvního stupně změnit tak, že žalobu i ve zbývajícím rozsahu zamítne a žalované přizná náhradu nákladů řízení, případně rozsudek zruší a věc vrátí soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
6. Žalobce ve vyjádření k odvolání namítl, že z odvolání není zřejmé, v jakém rozsahu je rozsudek soudu prvního stupně napadán, proto má být odmítnuto. Pokud odvolací soud odvolání shledá jako projednatelné, navrhuje rozsudek soudu prvního stupně jako správný potvrdit a přiznat mu náhradu nákladů odvolacího řízení.
7. Odvolací soud neměl pochybnosti o tom, v jakém rozsahu žalovaná napadá rozsudek soudu prvního stupně, neboť z obsahu odvolání bylo zřejmé, že jsou napadány výroky, kterými soud prvního stupně žalobě vyhověl (tj. nevyhověl obraně žalované), tj. výrok I., II a k tomu akcesorické nákladové výroky. V tomto rozsahu odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a a § 214 odst. 1 o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání je částečně důvodné. V rozsahu výroku III a IV rozsudek soudu prvního stupně nabyt samostatně právní moci (§ 206 odst. 2 o. s. ř.).
8. Soud prvního stupně v dané věci citoval a aplikoval odpovídající ustanovení právních předpisů a odvolací soud na ně pro stručnost odkazuje.

9. Odvolací soud dospěl shodně se soudem prvního stupně k závěru, že jednáním žalované došlo k zásahu do osobnostních práv žalobce a jeho nárok na ochranu je co do základu důvodný. Žalovaná jako správce osobních dat porušila své povinnosti, které jí stanovil zákon č. 101/2000 Sb., nedostatečně chránila a zabezpečovala data svých zákazníků a v důsledku toho došlo k úniku jejich osobních údajů, včetně údajů žalobce.
10. Úřad pro ochranu osobních údajů pravomocně rozhodl o vině žalované za přestupek dle § 45 odst. 1 písm. h/ zákona č. 101/2000 Sb., rozhodnutím ze dne 23. května 2018, ve spojení s rozhodnutím ředitelky Úřadu pro ochranu osobních údajů o rozkladu ze dne 21. září 2018, kterým potvrdila správnost prvostupňového rozhodnutí. Podle těchto rozhodnutí žalovaná porušila povinnosti, které jí jakožto správce osobních údajů ukládal zákon. Došlo k odcizení části databáze záznamů o zákaznících žalované, žalovaná nepřijala nebo neprovedla opatření pro zajištění bezpečnosti zpracování osobních údajů svých zákazníků před neoprávněným přístupem v období minimálně od 31. prosince 2014 do srpna 2017, v důsledku toho v době od 27. července 2017 do 25. srpna 2017 došlo ke zpřístupnění těchto osobních údajů na serveru www.ulozto.cz.
11. Žalobce proti rozhodnutí ředitelky Úřadu pro ochranu osobních údajů podal správní žalobu, která však sama o sobě nemá odkladný účinek, rozhodnutí je proto pravomocné. Správní rozhodnutí je nutno v souladu se zásadou presumpce správnosti správních rozhodnutí považovat za bezvadné, tedy mající právní účinky, dokud nejsou stanoveným postupem opraveny nebo zrušeny. Soud mimo rámec správního soudnictví není oprávněn zkoumat věcnou správnost správního aktu a může ověřit pouze to, zda vůbec jde o správní akt, zda se tedy nejedná o tzv. paakt, zda tento akt byl vydán v mezích pravomoci příslušného správního orgánu a zda je pravomocný a vykonatelný (shodně viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. května 2004, sp. zn. 20 Cdo 1280/2003). V případě prvostupňového rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů a následného rozhodnutí ředitelky tohoto úřadu o rozkladu odvolací soud nemá žádné pochybnosti o tom, že se jedná o správní rozhodnutí vydaná pravomocným a příslušným správním orgánem, rozhodnutí jsou pravomocná a vykonatelná, proto je povinen jejich výroky i odůvodnění respektovat a považovat za správné.
12. Odvolací soud neshledal důvodnou námitku, že nebylo řádně zjištěno, že v rámci úniku dat zákazníků žalované unikly i osobní údaje žalobce. Mezi stranami nebylo sporu o tom, že žalobce byl v době, ve které došlo k úniku dat, zákazníkem žalované, s dvěma registrovanými zákaznickými účty. Žalovaná zaslala žalobci dne 29. srpna 2017 e-mail, ve kterém mu sděluje, že zaznamenala pokus o narušení bezpečnosti a mezi uniklými daty bylo i heslo, které žalobce používal prostřednictvím účtu xxx. V e-mailu ze dne 27. srpna 2017 žalovaná ohledně účtu xxx žalobci sdělila, že se ho rozhodla zrušit z důvodu pokusu o narušení bezpečnosti. Spolu s informacemi, které žalobce zjistil z webu <https://haveibeenpwned.com/>, potvrzujícími únik jeho dat, odvolací soud uzavírá, že v řízení bylo spolehlivě zjištěno, že únik dat z databáze žalované a jejich následné zveřejnění se týkalo i osobních údajů žalobce.
13. Odvolací soud dospěl shodně se soudem prvního stupně k závěru, že žalobci náleží právo na náhradu nemajetkové újmy, avšak z odlišného důvodu, nežli uvedl v napadeném rozhodnutí soud prvního stupně. Pokud jde o nepříznivé důsledky na straně žalobce v podobě nutnosti měnit hesla, která zadal ve stejné podobě u účtů či profilů nespravovaných žalovanou, odvolací soud neshledává odpovědnost za ně na straně žalované. Byl to žalobce, kdo umocnil rozsah nepříznivých důsledků úniku svých dvou hesel z databáze žalované tím, že stejná hesla zadával i u jiných účtů, nese tedy i odpovědnost za odstranění těchto následků a není namístě, aby mu za toto poskytovala satisfakci žalovaná. Ta je však povinna odčinit žalobci nemajetkovou újmu vzniklou mu narušením práva na informační sebeurčení.

14. Právo na informační sebeurčení je součástí práva na soukromí, výslovně garantovaného článkem 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Jedná se o právo jednotlivce rozhodnout podle vlastního uvážení, zda a popřípadě v jakém rozsahu, jakým způsobem a za jakých okolností mají být skutečnosti a informace z jeho osobního soukromí zpřístupněny jiným subjektům (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 22. března 2011, sp. zn. Pl. ÚS 24/10). Pouze žalobci tedy svědčí právo rozhodnout o tom, komu, v jaké podobě a kombinaci poskytne své osobní údaje. Přestože žalobce sám zveřejnil některé ze svých osobních údajů na veřejně přístupných internetových stránkách, nejednalo se nikdy o spojení těchto údajů nejméně s heslem k zákaznickému účtu žalované. Zveřejněním dat v kombinaci: jméno, příjmení, telefonní číslo, e-mailová adresa a heslo k účtu v důsledku úniku z databáze žalované bylo tedy porušeno žalobcovo právo na informační sebeurčení, čímž bylo nepřipustně zasaženo do soukromí. Tento zásah, resp. nemajetkovou újmu tím na straně žalobce vyvolanou je namísto postupem podle ustanovení § 2951 odst. 2, § 2956 a § 2957 o. z. odčinit. Odvolací soud vzhledem k okolnostem, kdy přihlédl k významnému postavení žalované na trhu (a tak rozsahu dat, která spravuje) a kdy zohlednil všechny funkce satisfakce včetně funkce preventivně sankční, dospěl shodně se soudem prvního stupně k závěru, že je namísto žalobci poskytnout zadostiučinění v penězích, neboť jiný způsob zadostiučinění nezajistí skutečné a dostatečně účinné odčinění způsobné újmy. Odvolací soud se ztotožnil se soudem prvního stupně, že přiměřenou výší zadostiučinění je částka 10 000 Kč.
15. Byla-li žalobci přiznána finanční satisfakce, nebylo již možné (důvodné) současně konstatovat zásah do práv žalobce. V souladu s ustálenou judikaturou (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. června 2011, sp. zn. 30 Cdo 1684/2010) nelze v případě odškodnění nemajetkové újmy vedle peněžní formy zadostiučinění současně přiznat zadostiučinění formou konstatování porušení práva v samostatném výroku rozhodnutí. Tento závěr vychází z logické premisy, že rozhodnutí o poskytnutí finanční náhrady v sobě již zahrnuje závěr o tom, že došlo k porušení práva. Jedná se o nezbytný předpoklad přiznání finanční náhrady, které konzumuje požadavek na konstatování porušení práva.
16. Odvolací soud ze shora uvedených důvodů postupem podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil napadený rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I tak, že žalobu na konstatování zásahu do osobnostních práv žalobce v důsledku jednání žalované zamítl. Ve výroku II rozsudek soudu prvního stupně postupem podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil, když věcně správné bylo i rozhodnutí o přiznaném příslušenství.
17. Vzhledem k tomu, že odvolací soud částečně změnil rozsudek soudu prvního stupně, rozhodoval nejen o nákladech odvolacího řízení, ale znovu i o nákladech řízení před soudem prvního stupně (§ 224 odst. 2 o. s. ř.).
18. Předmětem řízení před soudem prvního stupně byla částka 125 000 Kč s přísl. a konstatování zásahu do práv žalobce. Žalobce uspěl co do částky 10 000 Kč s přísl. (bez jednoho dne) a žalovaná co do částky 115 000 Kč s přísl., příslušenství z celé žalované částky za jeden den prodlení a ve vztahu ke konstatování. Přesto žalobci náleží plná náhrada nákladů řízení před soudem prvního stupně, a to postupem podle ustanovení § 142 odst. 3 o. s. ř. Výše zadostiučinění totiž záležela na úvaze soudu a ve zbylém rozsahu (konstatování, část příslušenství z přiznané částky) jde o neúspěch jen nepatrný (podstatou zamítnutí požadavku na konstatování bylo jen to, že je konzumován jinou formou zadostiučinění, tj. není nepodložený, jen se výrokem nevyslovuje), pokud jde o úrok z prodlení z přiznané částky, týkal se jen jednoho dne. Žalobci tak náleží náhrada nákladů řízení, které tvoří zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč a paušální náhrada po 300 Kč za 9 úkonů (předžalobní výzva, žaloba, 4x vyjádření ve věci, 2x účast na jednání, námítky ze dne 27. listopadu 2017), dle ustanovení § 2 odst. 3 vyhl. č. 254/2015 Sb, celkem tedy 4 700 Kč.
19. V odvolacím řízení byla předmětem řízení částka 10 000 Kč s přísl. a konstatování, žalobce uspěl ohledně finančního plnění, žalovaná ohledně konstatování. Neúspěch žalobce byl – z důvodů

zmíněných již v předchozím bodu – nepatrný. Žalobci tak postupem podle ustanovení § 142 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 224 odst. 1 o. s. ř. náleží plná náhrada nákladů odvolacího řízení. Tvoří je paušální náhrada po 300 Kč za 2 úkony (vyjádření k odvolání, účast na jednání před odvolacím soudem), dle ustanovení § 2 odst. 3 vyhl. č. 254/2015 Sb., celkem tedy 600 Kč.

20. Celkem je tak žalovaná povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku ve výši 5 300 Kč.
21. Lhůta k plnění je stanovena podle ustanovení § 160 odst. 1 v části věty před středníkem o. s. ř., pro odvolací řízení ve spojení s ustanovením § 211 o. s. ř.

Poučení:

Proti výroku I tohoto rozsudku, kterým byl změněn výrok I rozsudku soudu prvního stupně o věci samé, **je** dovolání přípustné k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně do dvou měsíců od jeho doručení, jestliže dovoláním napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Proti výroku II o věci samé a proti nákladovému výroku III tohoto rozsudku dovolání přípustné **není**.

Praha 29. srpna 2019

JUDr. Veronika Křest'ánová, Dr. v. r.
předsedkyně senátu